

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№ 36 (417)

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

- *Монгол хэлний дэлгэрэнгүй тайлбар
толь зохиож хэвлүүлэх тухай*

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

- *Үндэсний хөтөлбөрийн хорооны дүрэм,
бүрэлдэхүүнийг батлах тухай*

Улсын Их Хурлын Тамгын газар

Улаанбаатар хот

2005 он

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ
Долоо хоног тутмын

Улаанбаатар хот

2005 оны есдүгээр сарын 28

№36 (417)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

939. Монгол хэлний дэлгэрэнгүй тайлбар толь
зохиож хэвлүүлэх тухай
Дугаар 46	753

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

940. Үндэсний хөтөлбөрийн хорооны дүрэм,
бүрэлдэхүүнийг батлах тухай
Дугаар 167	754
941. Журамд өөрчлөлт оруулах тухай
Дугаар 168	758

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

942. Зүүн өмнөд Азийн найрамдал,
хамтын ажиллагааны тухай гэрээ
758

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2005 оны 9 дүгээр сарын 26-ны өдөр

Дугаар 46

Улаанбаатар хот

Монгол хэлний дэлгэрэнгүй тайлбар толь зохиож хэвлүүлэх тухай

Эх хэлээ эрхэмлэн дээдэлдэг манай өндөр овог дээдэс нийгмийн оюуны хэрэгцээнд толь бичиг чухал үүрэгтэйг гүнээ ухааран, хэл шинжлэлийн болон нэвтэрхий толь бичиг зохиоход эрдэм оюунаа зориулж ирсэн баялаг түүхтэй билээ.

Монголчууд "Хорин нэгт тайлбар толь", "Гучин зургаат тайлбар толь", "Мэргэд гарахын орон нэрт тогтсон даягс", "Монгол хэлний товч тайлбар толь" зэрэг түмний дунд алдаршсан, тайлбар толь, орчуулгын толь, нэр томъёоны толь олныг зохиож шинэ зуун, шинэ мянгантай золгов.

Хүн төрөлхтөн шинэ мянганд шилжиж, хотол дэлхийн даяарших үйл явц хүрээгээ тэлж буй эдүгээ цаг дор олон мянган жилийн туршид монгол үндэстний эрхэмлэн дээдэлж хөгжүүлсээр ирсэн эх сайхан монгол хэлээ төгс төгөлдөр эзэмшин зөв зохиотой уламжлан хадгалахын тулд үндэсний утга зохиолын хэлний үгийн санг аль болохоор бүрэн дүүрэн хамарсан тайлбар толь бичиг зохион гаргах шаардлагатай байна.

Утга зохиолын хэлний хэм хэмжээг төгөлдөржүүлэх, монгол хэлний хөгжил хувьслын бүхий л үеийг тусгасан, "Чихэнэ чимэг болсон аялгуу сайхан монгол хэл"-ний үгийн сан, монголчуудын соёл, ахуй амьдрал, сэтгэлгээний

өвөрмөц онцлогоос эхлээд нийгмийн бүхий л салбарын юмс үзэгдлийг нэрлэсэн үг хэллэгийг багтаасан монгол хэлний дэлгэрэнгүй тайлбар толь бичиг туурвиж, "өсөхөөс сурсан үндэсний хэлээ" хойч үедээ цэвэр ариунаар уламжлах, үндэснийхээ хэлний дархлааг бататгах зорилгоор Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх заалтыг баримтлан эрдэм шинжилгээний байгууллага, эрдэмтдийн саналыг үндэслэн ЗАРЛИГ БУУЛГАХ НЬ:

1. "Монгол хэлний дэлгэрэнгүй тайлбар толь"-ийг зохиож, хэвлүүлэх ажлыг 2006 онд багтаан гүйцэтгэхийг Монгол Улсын ШУА-ийн Ерөнхийлөгч, мэргэжлийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэн, холбогдох их сургуулийн удирдлагуудад үүрэг болгосугай.

2. "Монгол хэлний дэлгэрэнгүй тайлбар толь"-ийг зохиох, хэвлүүлэхэд бүх талаар дэмжлэг үзүүлэхийг "Шинжлэх ухаан, технологийн сан"-д даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 7 дугаар сарын 26-ны өдөр

Дугаар 167

Улаанбаатар хот

Үндэсний хөтөлбөрийн хорооны дүрэм, бүрэлдэхүүнийг батлах тухай

Улсын Их Хурлын 2003 оны 41 дүгээр тогтоолыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Монгол Улсад хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийн хорооны дүрэм"-ийг 1 дүгээр хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Монгол Улсад хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийн хорооны бүрэлдэхүүнийг "Засгийн газрын комисс, хороо, үндэсний зөвлөл,

ажлын хэсгийн тухай" Засгийн газрын 2005 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрийн 66 дугаар тогтоолын 20 дугаар хавсралт болгон хавсралт ёсоор баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА С.БАЯРЦОГТ

Засгийн газрын 2005 оны 167 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

МОНГОЛ УЛСАД ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХОРООНЫ ДҮРЭМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Монгол Улсад Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийн хороо (цаашид "Хороо" гэх) нь "Монгол Улсад хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөр" /цаашид "Үндэсний хөтөлбөр" гэх/-т заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулах, хяналт-шинжилгээ хийх, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төрийн болон төрийн бус байгууллага, нутгийн удирдлагын байгууллагуудаас зохион байгуулж байгаа үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах, дэмжлэг үзүүлэх зорилго бүхий орон тооны бус байгууллага мөн.

1.2. Хороо нь үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсад хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөр, бусад хууль тогтоомж, холбогдох Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон Засгийн газрын шийдвэр, энэхүү дүрмийг мөрдлөг болгоно.

1.3. Хороо нь тогтоосон журмын дагуу үйлдсэн тэмдэг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудас хэрэглэх бөгөөд банкинд өөрийн данстай байна.

Хоёр. Хорооны бүрэлдэхүүн, зохион байгуулалт

2.1. Хороо нь дарга, орлогч дарга, нарийн бичгийн дарга, гишүүдээс бүрдэнэ.

2.2. Хорооны дарга нь Монгол Улсын Ерөнхий сайд байна.

2.3. Хорооны бусад гишүүд нь төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжийн төлөөллөөс бүрдэнэ.

2.4. Хорооны бүрэлдэхүүнийг хууль зүйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний саналыг үндэслэн Засгийн газар тогтооно.

2.5. Хорооны үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр нь хорооны хуралдаан байна.

2.6. Хорооны хуралдааныг жилд хоёроос доошгүй удаа хийнэ. Хорооны ээлжит бус хуралдааныг хорооны дарга зарлан хуралдуулж болно.

2.7. Хорооны гишүүдийн олонхи нь хүрэлцэн ирсэн бол хуралдааныг хүчинтэйд тооцно. Хуралдааныг хорооны дарга даргална.

2.8. Хорооны хуралдаанаар хэлэлцсэн асуудлыг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ. Гишүүдийн санал тэнцсэн тохиолдолд хуралдаан даргалагчийн саналаар асуудлыг шийдвэрлэнэ.

2.9. Хорооны хуралдааны шийдвэрийн үндсэн хэлбэр нь тогтоол байх бөгөөд тогтоолд Хорооны дарга гарын үсэг зурна. Хороо нь шаардлагатай гэж үзсэн асуудлаар зөвлөмж, албан даалгавар гаргах: болсх бөгөөд түүнд Хорочы дарга гарын үсэг зурна.

2.10. Хорооны тогтоол, зөвлөмж, албан даалгаврыг холбогдох байгууллага, аж ахуйн нэгж, албан тушаалтан биелүүлж явц, үр дүнгийн талаар тогтоосон хугацаанд нь эргэж хариу мэдэгдэх үүрэгтэй.

2.11. Хорооны хуралдааны явцын тухай тэмдэглэл хөтлөх бөгөөд түүнд Хорооны нарийн бичгийн дарга гарын үсэг зурна.

2.12. Хороо нь яам, Засгийн газрын агентлаг, аймаг, нийслэл, сум, дүүрэгт орон тооны бус салбар хороотой байна.

2.13. Салбар хорооны дарга нь яаманд төрийн нарийн бичгийн дарга, Засгийн газрын агентлагт агентлагийн дарга, аймаг, нийслэл, сум, дүүрэгт тэдгээрийн Засаг дарга байна. Салбар хорооны бүрэлдэхүүнийг тухайн хорооны дарга батална.

2.14. Салбар хороо нь өөрийн байгууллагын хэмжээнд болон харьяа нутаг дэвсгэртээ Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг тухайн жилийн төсөвтөө тусгай төлөвлөгөөний үндсэн дээр зохион байгуулна.

2.15. Салбар хороо нь Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар зохиосон ажлын тайлан, мэдээг улирал бүр Хороонд ирүүлж байна.

2.16. Салбар хорооны үйл ажиллагаанд шаардагдах бичиг хэргийн зардал, бусад үйлчилгээг тухайн яам, агентлаг, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар хариуцах бөгөөд зардлыг нь төсөвтөө тусгаж санхүүжүүлнэ.

Гурав. Хорооны бүрэн эрх

3.1. Хороо нь дор дурдсан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

3.1.1. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулж, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, нутгийн удирдлагын байгууллагаас зохиож байгаа ажлыг уялдуулан зохицуулах;

3.1.2. Үндэсний хөтөлбөрийн тэргүүлэх чиглэлийг тодорхойлж удирдамж, чиглэл өгөх;

3.1.3. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх нэн тэргүүний арга хэмжээг тодорхойлж Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, тухайн жилийн улсын болон орон нутгийн төсөвт тусгуулах арга хэмжээ авах;

3.1.4. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний дөрвөн жилийн төлөвлөгөөний төслийг хэлэлцэж Засгийн газарт оруулах;

3.1.5. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээг Улсын Их Хурал, Засгийн газраас баталсан хүний хөгжлийн талаархи бусад хөтөлбөртэй уялдуулах;

3.1.6. Засгийн газрын гишүүний эрхлэх асуудлын хүрээнд болон аймаг, нийслэлийн хэмжээнд үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар тухайн жилд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, үр дүнг нэгтгэн гаргаж, төрийн захиргааны төв байгууллага, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын энэ талаархи ажилд өгсөн үнэлэлт, дүгнэлтийн хамт Засгийн газарт оруулах;

3.1.7. Засгийн газраас үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайланг хоёр жил тутам гаргаж хуралдаанаараа хэлэлцэж Засгийн газарт оруулах;

3.1.8. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажилд сайн дурынхан, эрдэмтэн, мэргэжилтэн, судлаачдыг тухайн байгууллагын удирдлагатай тохиролцсоны үндсэн дээр татан оролцуулах;

3.1.9. Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт- шинжилгээ хийх ажлыг зохион байгуулж, түүний мөрөөр холбогдох арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

3.1.10. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар олон улсын байгууллага, гадаадын оронтой хамтран ажиллах;

3.1.11. Үндэсний хөтөлбөр, хорооны шийдвэрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, мэдээллийг холбогдох байгууллагаас гаргуулан авах;

3.1.12. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, нутгийн удирдлагын байгууллагаас зохиож байгаа ажилтай танилцаж зөвлөмж өгөх, тэдгээрийн удирдах ажилтны илтгэл, сонсголыг хорооны хуралдаанаар хэлэлцэж үүрэг, чиглэл өгөх;

3.1.13. Судалгааны байгууллага, судлаачдаар хүний эрхийн асуудлаар судалгаа, боловсруулалтын ажил гүйцэтгүүлж, хяналт- шинжилгээ хийлгэх ажил зохион байгуулах;

3.1.14. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон асуудлаар хурал, зөвлөлгөөн, семинар, сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулах;

3.1.15. Шаардлагатай гэж үзвэл Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон тодорхой асуудлаар холбогдох байгууллага, аж ахуйн нэгж, эрдэмтэн, мэргэжилтэн, иргэдийн төлөөлөгчийг оролцуулсан байнгын буюу түр ажлын хэсэг байгуулан ажиллуулах;

3.1.16. Хүний эрхийн үндэсний комисс болон хүний эрхийг хамгаалах чиг үүрэг бүхий бусад байгууллагатай хамтран ажиллах.

Дөрөв. Хорооны дарга, гишүүний бүрэн эрх

4.1. Хорооны дарга нь хорооны ажлыг удирдлагаар хангаж, хорооны шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавьж, хорооны төсвийг захиран зарцуулж, өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар тушаал гаргана.

4.2. Хорооны даргын эзгүйд түүний бүрэн эрхийг хорооны орлогч дарга хэрэгжүүлнэ.

4.3. Хорооны гишүүн дор дурдсан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

4.3.1. Хорооны хуралдаанд таслах эрхтэй оролцох;

4.3.2. Үндэсний хөтөлбөр, Хорооны шийдвэрийн хэрэгжилтийг төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, нутгийн удирдлагын байгууллагад тэдгээрийн өмчийн төрөл, хэлбэр, харьяалал харгалзахгүйгээр шалгах;

4.3.3. Асуудал боловсруулж Хорооны хуралдаанд оруулан хэлэлцүүлэх;

4.3.4. Бусад байгууллагатай харилцахдаа Хорооны шийдвэрийг баримтлах;

4.3.5. Хорооноос даалгасан асуудлыг хариуцан ажиллаж түүний явц, үр дүнгийн талаар хорооны хуралдаанд мэдээлж байх.

Тав. Хорооны ажлын алба

5.1. Хорооны ажлын албаны үүргийг Хууль зүй, дотоод хэргийн яам гүйцэтгэнэ.

5.2. Хорооны ажлын алба /цаашид "Ажлын алба" гэх/ нь Хорооноос үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулан, зохицуулах, хяналт тавих, хорооны өдөр тутмын үйл ажиллагааг зохион байгуулахад туслах, мэргэжил, арга зүй, техник-зохион байгуулалтын тусалцаа үзүүлэх чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

5.3. Ажлын алба нь дараахь эрх, үүрэгтэй байна:

5.3.1. Чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ Хорооны дарга, орлогч дарга, гишүүдээс шаардлагатай дэмжлэг, тусалцаа авах;

5.3.2. Хорооны хуралдааны бэлтгэл, шийдвэрийн биелэлтийг хангах ажлыг зохион байгуулах;

5.3.3. Хорооны дарга, орлогч дарга, гишүүдийг тухай бүр шаардлагатай мэдээллээр хангаж, мэргэжил, арга зүйн тусалцаа үзүүлэх;

5.3.4. Үндэсний хөтөлбөр, Хорооны ажлын төлөвлөгөөний биелэлтэд тавих хяналтыг хэрэгжүүлж, салбар хороодын үйл ажиллагааг арга зүйн удирдлагаар хангах;

5.3.5. Үндэсний хөтөлбөр, Хорооноос зохион байгуулж байгаа ажил, түүний явц, үр дүнгийн талаар хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлэх, сурталчлах ажлыг зохион байгуулах;

5.3.6. Хорооны ажигд шаардлагатай баримт бичиг, мэдээ, мэдээлэл, судалгаа, тодорхойлолтыг холбогдох байгууллага, аж ахуйн нэгж, албан тушаалтан, иргэдээс гаргуулан авах;

5.3.7. Хорооны удирдлагаас баталсан удирдамжийн дагуу үндэсний хөтөлбөр, хорооны тогтоол, зөвлөмж, албан даалгаврын биелэлтийг хорооноос даалгасны дагуу холбогдох төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжид өмчийн төрөл, хэлбэр, тэдгээрийн харьяалал харгалзахгүйгээр шалгаж илэрсэн зөрчил, дутагдлыг арилгуулах арга хэмжээ авах;

5.3.8. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар зохиосон ажлын тайланг холбогдох байгууллага, салбар хороодоос гаргуулж нэгтгэн Хороонд танилцуулах;

5.3.9. Хорооны тогтоол, албан даалгавар, зөвлөмжийг биелүүлээгүй албан тушаалтны тухай асуудлыг Хорооны удирдлагад танилцуулж удирдлагаас өгсөн чиглэлийн дагуу холбогдох дээд шатны байгууллага, албан тушаалтанд албан ёсоор тавьж хариу авах.

Зургаа. Бусад зүйл

6.1. Хорооны үйл ажиллагааны зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлнэ.

6.2. Зайлшгүй шаардлагаар Хорооны бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах бол гишүүний төлөөллийн тэнцвэрийг хадгалах зарчмыг баримтлан шийдвэрлэнэ.

МОНГОЛ УЛСАД ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХОРООНЫ БҮРЭЛДЭХҮҮН

Дарга	-	Монгол Улсын Ерөнхий сайд
Орлогч дарга	-	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд
Нарийн бичгийн дарга	-	Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга

- Гишүүд:
- Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн хуулийн бодлогын зөвлөх /зөвшилцсөнөөр/;
 - Улсын Дээд шүүхийн Иргэний хэргийн танхимын тэргүүн шүүгч /тохиролцсоноор/;
 - Улсын Ерөнхий прокурорын орлогч /тохиролцсоноор/;
 - Хүний эрхийн үндэсний комиссын дарга / зөвшилцсөнөөр/;
 - Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дэд дарга;
 - Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;
 - Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;
 - Гадаад хэргийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;
 - Сангийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;
 - Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;
 - Барилга, хот байгуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;
 - Цагдаагийн ерөнхий газрын дарга;
 - Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын дарга;
 - Монголын хүүхдийн төлөө үндэсний газрын дарга;
 - Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн дарга /тохиролцсоноор/;
 - Төв аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн дарга /тохиролцсоноор/;
 - Хууль тогтоомж, шүүх эрх мэдлийн эрдэм шинжилгээ, сургалт, мэдээлэл, сурталчилгааны үндэсний төвийн захирал;
 - Монголын үйлдвэрчний эвлэлүүдийн холбооны дэд ерөнхийлөгч /тохиролцсоноор/;
 - Монголын өмгөөлөгчдийн холбооны ерөнхийлөгч /тохиролцсоноор/;
 - Монголын ажил олгогч эздийн нэгдсэн холбооны ерөнхийлөгч /тохиролцсоноор/;
 - Монголын сэтгүүлчдийн нэгдсэн эвлэлийн тэргүүн /тохиролцсоноор/;
 - Хүний эрх ба хөгжил төвийн тэргүүн /тохиролцсоноор/;
 - "Глоб интернейшнл" байгууллагын тэргүүн /тохиролцсоноор/;
 - "Эрх чөлөө төв" төрийн бус байгууллагын гүйцэтгэх захирал /тохиролцсоноор/;
 - Монголын оюуны өмч эзэмшигчдийн эрхийг хамгаалах холбооны тэргүүн /тохиролцсоноор/;
 - Нээлттэй нийгэм Форумын гүйцэтгэх захирал /тохиролцсоноор/;
 - Сонгогчдын боловсрол төвийн тэргүүн /тохиролцсоноор/;
 - Монголын хүний эрхийн төвийн гүйцэтгэх захирал /тохиролцсоноор/;
 - Хүчирхийллийн эсрэг үндэсний төвийн гүйцэтгэх захирал /тохиролцсоноор/;
 - "Эмнэсти Интернейшнл"-ийн Монголын Үндэсний хорооны гүйцэтгэх захирал /тохиролцсоноор/.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2005 оны 7 дугаар сарын 27-ны өдөр

Дугаар 168

Улаанбаатар хот

Журамд өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Засгийн газрын 2000 оны 152 дугаар тогтоолоор баталсан "Гадаадын эзэл, тусламжийг зохицуулах зөвлөлийн ажиллах журам"-ын 2 дугаар заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

"2. Зөвлөлийг Сангийн сайд тэрүүлэх бөгөөд зөвлөлийн орлогч дарга нь Үйлдвэр, худалдааны сайд байна."

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Журамд өөрчлөлт оруулах тухай" Засгийн газрын 2004 оны 12 дугаар сарын 8-ны өдрийн 235 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

САНГИЙН САЙД Н.АЛТАНХУЯГ

ҮЙЛДВЭР, ХУДАЛДААНЫ
САЙД С.БАТБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

ЗҮҮН ӨМНӨД АЗИЙН НАЙРАМДАЛ, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТУХАЙ ГЭРЭЭ*

Индонези Улс, 1976 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдөр

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд:

Ард түмнүүдийг нь холбож ирсэн түүх, газар зүй, соёлын хэлхээ холбоог ухамсарлаж;

Шударга ёс болон хууль дээдлэх ёсыг хүндэтгэн сахиж, өөр хоорондын харилцаандаа бүсийн сэргэн мандлын чадавхийг бэхжүүлэх замаар бүс нутгийн энх тайван, тогтвортой байдлыг хангахыг эрмэлзэж;

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрэм, Бандунг хотноо 1955 оны 4 дүгээр сарын 25-ны өдөр Ази-Африкийн бага хурлаас баталсан эрвэн зарчим, 1967 оны 8 дугаар сарын 8-ны өдөр Бангкок хотноо баталсан Зүүн өмнөд Азийн орнуудын нийгэмлэг байгуулах тухай тунхаглал, 1971 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдөр Куала-Лумпур хотноо гарын үсэг зурсан Тунхаглалын үзэл санаа, зарчмуудыг баримтлан Зүүн өмнөд Азид энх тайван, найрамдал, харилцан хамтын ажиллагааг ханган бэхжүүлэхийг хүсч;

Өөр өөрсдийн улс хоорондын зөрөлдөөн, маргааныг хамтын ажиллагаанд аюул занал, саад учруулж болзошгүй сөрөг хандлагаас зайлсхийх замаар ухаалаг, үр ашгтай, уян хатан горимыг хэрэглэн зохицуулах ёстой гэдэгт итгэл төгс байж;

Дэлхийн энх тайван, тогтвортой байдал, эе звийг хөгжүүлэхэд Зүүн өмнөд Азид болон түүний гадна

орших энхийг эрхэмлэгч бүх улс үндэстэнтэй хамтран ажиллах шаардлагатайд итгэж;

Найрамдал, хамтын ажиллагааны тухай гэрээг ёс тогтоодор байгуулахаар тохиролцов:

I БҮЛЭГ: ЗОРИЛГО, ЗАРЧМУУД

1 дүгээр зүйл

Энэхүү гэрээний зорилго нь ард түмнүүдийнхээ хүч чадавхи, эв нэгдэл, улам дотнын харилцаанд хувь нэмэр оруулахуйцаар тэдний хооронд үүрдийн энх тайван, өнө мөнхийн найрамдал, хамтын ажиллагааг хөхиүлэн дэмжихэд оршино.

2 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд өөр хоорондын харилцаандаа дараахь үндсэн зарчмуудыг баримтална:

- Бүх улс үндэстний тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдал, тэгш эрх, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдал болон үндэстний онцлогийг харилцан хүндэтгэх;
- Улс бүр хөндлөнгийн оролцоо, задлан бутаргах өнгөлзлөг, албадлагаас ангид чөлөөтэйгээр оршин тогтнох эрхээ хэрэгжүүлж;
- Бие биеийн дотоод хэрэгт хөндлөнгөөс үл оролцох;

* Зүүн өмнөд Азийн найрамдал, хамтын ажиллагааны гэрээнд нэгдэн орсныг соёрхон батлах тухай хууль - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 2005 оны 28 дугаарт нийтлэгдсэн.

d. Зөрөлдөөн, маргаанаа эв зүйгээр шийдвэрлэх;
 e. Хүч хэрэглэх буюу хүчээр далайлгахгүй байх;
 f. Хоорондоо үр ашигтай хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх.

II БҮЛЭГ: НАЙРАМДАЛ

3 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд энэхүү гэрээний зорилгыг хэрэгжүүлэхдээ тэднийг холбож байгаа найрамдал, сайн хөршийн ёс, хамтын ажиллагааны уламжлалт, соёлын болон түүхийн хэлхээ холбоогоо хөгжүүлэн бэхжүүлэхийн төлөө чармайлт тавьж, энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ үнэнч шударгаар биелүүлэх болно. Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд хоорондоо улам ойр дотно ойлголцохыг дэмжихийн тулд ард түмнүүдийнхээ хэлхээ холбоо, харилцааг зоригжуулан урамшуулж, хөнгөвчлөн дэмжих болно.

III БҮЛЭГ: ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

4 дүгээр зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд эдийн засаг, нийгэм, техник, шинжлэх ухаан, захиргааны салбарт, түүнчлэн олон улсын энх тайван, тогтвортой байдлын талаархи тус бүс нутгийн нийтлэг чин хүсэл эрмэлзлийн асуудлууд болон нийтлэг эрх ашгийн бусад бүхий л асуудлаар идэвхтэй хамтран ажиллахыг хөхиүүлэн дэмжинэ.

5 дугаар зүйл

4 дүгээр зүйлийн дагуу хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд тэгш байдал, алагчилахгүй байх, харилцан ашигтай байх үндсэн дээр олон талын болон хойр талын шугамаар бүхий л хүч чармайлтаа гаргаж ажиллана.

6 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд Зүүн өмнөд Азид улс үндэстнүүдийн хөгжин цэцэглэж, энх тайванч хамтын нийгэмлэгийг бүрэлдүүлэх үндэс суурийг бэхжүүлэхийн тулд тус бүс нутгийн эдийн засгийн өсөлтийг түргэтгэхийн төлөө хамтран ажиллана. Чингэхдээ тэд ард түмнүүдийнхээ харилцан ашиг тусын төлөө хөдөө аж ахуй, аж үйлдвэрээ илүү хөгжүүлэх, худалдаагаа өргөтгөх, эдийн засгийн дэд бүтцийг сайжруулахыг хөхиүүлэн дэмжинэ. Үүнтэй холбогдуулан тэд тус бүс нутгийн гадна байгаа бусад улс, олон улсын болон бүс нутгийн байгууллагатай ойр дөт, ашиг тустай хамтран ажиллаж, бүхий л боломжийг үргэлжлүүлэн эрэлхийлж ажиллана.

7 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд тус бүс нутгийн ард түмнүүдийн нийгмийн шударга ёсыг хангах, амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэхийн тулд эдийн засгийн хамтын ажиллагааг эрчимжүүлнэ. Эл

зорилгын үүднээс тэд эдийн засгийг хөгжүүлэх, харилцан туслухад чиглэсэн бүс нутгийн зохих стратегийг батална.

8 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд аль болох өргөн хүрээнд дотнын хамтын ажиллагаа хөгжүүлэхийг зорих бөгөөд нийгэм, соёл, техник, шинжлэх ухаан, захиргааны салбарт сургалт судалгааны хэлбэрээр бие биедээ туслалцаа үзүүлэхийг чармайна.

9 дүгээр зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд бүс нутгийн энх тайван, эе эв, тогтвортой байдлын үйл хэргийг урагшлуулахын төлөө хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхийг чармайна. Эл зорилгын үүднээс хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд байр суурь, үйл ажиллагаа, бодлогоо зохицуулж байхын тулд олон улсын болон бүс нутгийн асуудлуудаар бие биетэйгээ тогтмол холбоо барьж, зөвлөлдөж байна.

10 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч аль нэг эрхэм тал хэлэлцэн тохирогч эрхэм нөгөө талынхаа улс төр, эдийн засгийн тогтвортой байдал, бүрэн эрхт байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдалд аюул занал учруулах ямарваа үйл ажиллагаанд ямар нэг хэлбэрээр оролцохгүй.

11 дүгээр зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд тус тусын үндэсний онцлогоо хадгалж хамгаалахын тулд гаднын оролцоо болон дотоодын хагалан бутаргах ажиллагаанаас ангид чөлөөтэй байж тус тусын чин хүсэл эрмэлзлийн дагуу улс төр, эдийн засаг, нийгэм-соёл хийгээд аюулгүй байдлын салбартаа үндэсний сэргэн мандлаа бэхжүүлэхийг чармайна.

12 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд бүс нутгийн хөгжил цэцэглэл, аюулгүй байдлыг хангахын төлөө тавих хүч чармайлтдаа Зүүн өмнөд Азид улс үндэстнүүдийн хүчирхэг, амьдрах чадвартай хамтын нийгэмлэгийн тулгар суурь нь болсон өөртөө итгэх, өөрийн бололцоонд түшиглэх, бие бие харилцан хүндэтгэх, эв санааны нэгдэлтэй хамтран ажиллах зарчимд үндэслэсэн бүс нутгийн сэргэн мандлыг хөхиүүлэн дэмжихийн тулд бүх салбарт хамтран ажиллахыг чармайна.

IV БҮЛЭГ: МАРГААНЫГ ЭВ ЗҮЙГЭЭР ШИЙДВЭРЛЭХ

13 дугаар зүйл

Хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд маргаан үүсэхээс урьдчилан сэргийлэхээр шийдвэр төгс байж, сайн санааны үүднээс ажиллана. Тэднийг шууд хөндсөн асуудлаар маргаан гарсан тохиолдолд хүчээр

заналхийлэхээс буюу хүч хэрэглэхээс зайлсхийх бөгөөд хэзээ ямагт хоорондоо найрсаг хэлэлцээ хийх замаар ийм маргааныг шийдвэрлэх болно.

14 дугаар зүйл

Маргааныг бүс нутгийн хэмжээнд шийдвэрлэхдээ бүс нутгийн энх тайван, эе эвд заналхийлэхүйц маргаан буюу нөхцөл байдал байгаа эсэхийг нягтлан үзэж байхаар хэлэлцэн тохирогч эрхэм тал тус бүрээс сайдын түвшинд төлөөлөл бүхий байнгын ажиллагаатай байгууллага болох Дээд зөвлөл байгуулна.

Гэхдээ энэхүү гэрээнд нэгдэн орсон Зүүн өмнөд Азийн гадна байгаа улсуудын хувьд энэ зүйл нь бүс нутгийн хэмжээнд шийдвэрлэх маргаанд тухайн улс шууд оролцож байгаа тохиолдолд л үйлчилнэ.

15 дугаар зүйл

Хэрэв маргааныг шууд хэлэлцээгээр шийдвэрлээгүй бол Дээд зөвлөл нь тухайн маргаан буюу нөхцөл байдлыг хэлэлцэж, сайн санааны элч ажиллуулах, зуучлах, судалгаа авах, эвлэрүүлэх зэрэг маргаан шийдвэрлэх зохих арга замын талаар зөвлөмж гаргаж маргалдагч талуудад санал болгоно. Гэхдээ Дээд зөвлөл нь сайн санааны элчийн үүрэг гүйцэтгэхийг санал болгох эсхүл маргаанд оролцогч талууд тохиролцсоны дагуу зуучлах, судалгаа авах буюу эвлэрүүлэх хорооны үүрэг гүйцэтгэн ажиллаж болно. Шаардлагатай гэж үзсэн үед Дээд зөвлөл нь маргаан болон нөхцөл байдал даамжрахаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор зохих арга хэмжээ авахыг зөвлөмж болгоно.

16 дугаар зүйл

Энэ бүлгийн өмнөх заалтыг тухайн маргааны хувьд хэрэглэхийг маргаанд оролцогч бүх тал зөвшөөрөөгүй бол хэрэглэхгүй. Гэхдээ энэ нь тухайн маргаанд оролцоогүй хэлэлцэн тохирогч бусад эрхэм тал дээрх маргааныг шийдвэрлэхээр боломжтой бүхий л тусламжийн санал тавихад саад болохгүй. Маргалдагч талууд ийнхүү туслах гэсэн саналд нааштай хандах ёстой.

17 дугаар зүйл

Гэрээний аль ч заалт Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрмийн 33 дугаар зүйлд заасан эв зүйгээр шийдвэрлэх арга замуудыг хэрэглэхэд саад болохгүй. Маргалдагч хэлэлцэн тохирогч эрхэм

талууд Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрэмд заасан бусад горимыг хэрэглэхийн өмнө найрсаг хэлэлцээ хийж, маргаанаа шийдвэрлэх талаар санаачлага гаргахыг зоригжуулж байх ёстой.

V БҮЛЭГ: ЕРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ

18 дугаар зүйл

Энэхүү гэрээнд Бүгд Найрамдах Индонез Улс, Малайз, Бүгд Найрамдах Филиппин Улс, Бүгд Найрамдах Сингапур Улс, Тайландын Вант Улс гарын үсэг зурна. Гэрээг гарын үсэг зурсан улс бүрийн хууль тогтоомжийн дагуу соёрхон батална. Энэхүү гэрээ Зүүн өмнөд Азийн бусад улс нэгдэн ороход нээлттэй байна.

Зүүн өмнөд Азийн бүх улс, тухайлбал, Бруней-Даруссалам, Камбожийн Вант Улс, Бүгд Найрамдах Индонез Улс, Бүгд Найрамдах Ардчилсан Лаос Ард Улс, Малайз, Мьянмарын Холбоо, Бүгд Найрамдах Филиппин Улс, Бүгд Найрамдах Сингапур Улс, Тайландын Вант Улс, Бүгд Найрамдах Социалист Вьетнам Улс зөвшөөрсөн нөхцөлд Зүүн өмнөд Азийн гадна байгаа улсууд энэхүү Гэрээнд нэгдэн орж болно.

19 дугаар зүйл

Энэхүү гэрээний болон соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгийн хадгалагчаар томилогдсон гарын үсэг зурсан улсуудын засгийн газруудад соёрхон баталсан тухай тав дахь батламж жуух бичгийг хадгалуулсан өдрөөс эхлэн энэхүү гэрээ хүчин төгөлдөр болно.

20 дугаар зүйл

Энэхүү гэрээг хэлэлцэн тохирогч эрхэм талуудын албан ёсны хэлээр үйлдсэн бөгөөд бүх эх бичвэр нь адил тагш хүчтэйд байна. Эх бичвэрийн англи хэлээрх нэгдмэл орчуулгыг харилцан зөвшөөрсөн байна. Нэгдмэл эх бичвэрийг тайлбарлах талаар саналын зөрүү гарвал хэлэлцээний замаар шийдвэрлэнэ.

Хэмээснийг нотлон хэлэлцэн тохирогч эрхэм талууд Гэрээнд гарын үсэг зурж, тамга дарж баталгаажуулав.

Нэг мянга есөн зуун далан зургаан оны хоёрдугаар сарын хорин дөрөвний өдөр Бали арлын Денпасарт үйлдэв.

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гаргав.
Хаяг: <<Төрийн мэдээлэл>> эмхтгэлийн зөвлөл.

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хэвлэх хэсэгт хэвлэв.

Улаанбаатар-12
Төрийн ордон

☎ 265958
Индекс 14003

☎ 329487
Хэвлэлийн хуудас 1